

समाज भूषण बाबूराव उर्फ अप्यासाहेब जेधे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे २

प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१६-२०१७

विषय - मराठी (S-4) भाषाविज्ञान वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक

तृतीय वर्ष कला

वेळ - २ तास

गुण - ६०

- प्र.१ पुढील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ७) १४
१. भाषेची व्याख्या सांगा किंवा भाषा म्हणजे काय ?
 २. मानवी जीवनातील भाषेचे महत्त्व सांगा.
 ३. मानवी भाषेत किती ध्वनिघटक (मूलध्वनी) असतात ?
 ४. भाषेची कोणतीही दोन लक्षणे सांगा.
 ५. 'स्वन' निर्माण करणारी इंद्रिये कोणती ?
 ६. 'स्वन' कशास म्हणतात ? हे सांगून त्यांचे भाषेतील महत्त्व सांगा.
 ७. खंडित स्वनिय म्हणजे काय ?
 ८. खंडाधिष्ठित स्वनिय म्हणजे काय ?
 ९. रूपिका म्हणजे काय ?
 १०. व्याकरणाचे दोन विभाग कोणते ?
- प्र.२ पुढील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) ८
१. वर्णनात्मक भाषाविज्ञान - टीप लिहा.
 २. भाषेचे कार्य थोडक्यात स्पष्ट करा.
 ३. स्वनिय भाषेतील स्वनिम व्यवस्था (व्यंजन व स्वर) स्पष्ट करा.
- प्र.३ पुढील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३) १८
१. भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करून भाषेतील कोणत्याही दोन लक्षणांचा परिचय करून द्या.
 २. स्वननिर्मिती करणाऱ्या वांगिंद्रियाची रचना व कार्य आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
 ३. अवधी, सुरावली, बलाघात व नासिक्य या गुणधर्मांच्या आधारे खंडाधिष्ठित स्वनिमांचे वर्णन करा.
 ४. रूपिमांचे प्रकार सांगा व स्पष्ट करा.
 ५. भाषेचे व्याकरण म्हणजे काय हे सांगून व्याकरणाचे भाषेतील महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र.४ पुढील प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) २०
१. भाषेचे स्वरूप सांगून भाषेच्या लक्षणांचा परिचय करून द्या.
 २. स्वन-स्वनिय व स्वनांतर या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा व त्यातील परस्पर संबंधांचा परिचय करून द्या.
 ३. रूपिका - रूपिम व रूपिकांतर या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.